

Lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi henkilökohtaistamisesta

Lausunnon keskeinen sisältö:

AMKE ry

- katsoo, että osaamisen tunnustaminen tulee hoitaa koulutuksen ja näyttötutkinnon järjestäjätasolla kokonaisuudessaan eikä koulutuksen järjestäjän vastuuta ei pidä siirtää asetuksella tutkintotoimikunnalle.
- esittää henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan allekirjoittamisen yksinkertaistamista siten, että asiakirja on allekirjoitettava sitä laadittaessa ja ennen viimeistä tutkintotilaisuutta.
- pitää välttämättömänä sähköisen allekirjoituksen hyväksymistä näyttötutkintojärjestelmässä.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry esittää, että henkilökohtaistamisen hallinnollista taakkaa koulutuksen järjestäjille, tutkinnon suorittajille, työnantajille ja tutkintotoimikunnille kevennetään.

Henkilökohtaistaminen on keskeinen osa kaikkea ammatillista koulutusta. Koulutuksen ja/tai näyttötutkinnon järjestäjän on yhdenvertaisesti ja tehokkaasti tunnustettava osaaminen tunnustaminen osana henkilökohtaistamista.

Vastuu henkilökohtaistamisesta on yksikäsitteisesti koulutuksen järjestäjällä ammatillista aikuiskoulutusta koskevan lainmuutoksen (8a § 788/2014) mukaisesti: *”Koulutuksen järjestäjä vastaa näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta sekä näihin liittyvästä ohjauksesta. Jos henkilö ei ole osallistunut näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen, henkilökohtaistamisesta vastaa näyttötutkinnon järjestäjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin henkilökohtaistamisessa noudatettavista menettelytavoista.”*

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisesti nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen raja-aidat poistetaan. Tämän mukaisesti henkilökohtaistamisen menettelyjen on oltava samanlaiset kaikessa ammatillisessa koulutuksessa. Maaliskuussa hyväksytty laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta korostaa koulutuksen järjestäjän vastuuta, eikä sitä asetuksella voida siirtää tutkintotoimikunnille. AMKE ry ei pidä esitettyä osaamisen tunnustamismenettelyä tältä osin tarkoituksenmukaisena.

AMKE ry katsoo, että osaamisen tunnustaminen tulee hoitaa koulutuksen ja näyttötutkinnon järjestäjätasolla kokonaisuudessaan. Tämän tehtävän hoitamista tukee hyvin asetusluonnoksen 7 §:n kuvaus mitä henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan ainakin sisältyy.

Asetusehdotusta on selkeytettävä henkilökohtaistamisen eri vaiheiden osalta hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen muodostamana kokonaisuutena asetuksen perustelumuiotiossa kuvatulla tavalla.

Koulutuksen järjestäjän ja näyttötutkinnon järjestäjän arviointikykyyn tulee jatkossa luottaa myös tutkintotodistusten allekirjoittajina. Hallinnollisia menettelyjä tulee rationalisoida erityisesti nyt, kun koulutuksen rahoitus supistuu.

Asetusluonnoksen 8 § yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetään, että henkilökohtaistamista koskeva asiakirja on allekirjoitettava laadittaessa ja aina, kun siihen tehdään muutoksia.

Henkilökohtaistamista koskevaa asiakirjaa päivitetään monissa tapauksissa hyvin usein ja jokaisen version allekirjoittamisesta aiheutuu koulutuksen järjestäjälle ja tutkinnon suorittajalle sekä mahdollisesti hänen työnantajalleen - varsinkin oppisopimuskoulutuksessa - kohtuuttomasti hallinnollista lisätyötä.

AMKE ry esittää henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan allekirjoittamisen yksinkertaistamista siten, että asiakirja on allekirjoitettava sitä laadittaessa ja ennen viimeistä tutkintotilaisuutta. Muissa tapauksissa allekirjoitusta vaaditaan vain, kun asiakirjaan tulee huomattavia tutkinnon suorittamiseen liittyviä muutoksia.

AMKE ry pitää henkilökohtaistamisasiakirjojen laatimisen, allekirjoittamisen ja arkistoinnin osalta erittäin tärkeänä sähköisten järjestelmien käytön ja välttämättömänä sähköisen allekirjoituksen hyväksymistä sekä ohjeistamista osana henkilökohtaistamisprosessia.

Sähköinen asiointi tulee olla teknisesti ja toiminnallisesti kunnossa ensi tilassa.

Lopuksi huomautamme, että henkilökohtaistaminen on ruotsiksi personlig tillämpning, ei individualisering. Jälkimmäistä termiä käytetään erityisopetuksen yhteydessä (Individuell plan eli IP = HOJKS).

Helsingissä 8.6.2015

Petri Lempinen
toimitusjohtaja
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry